

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-06/21

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 5. studenoga 2025.

Hs**NP*021-03/25-06/21*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog poslovnika o dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Možemo!, aktom od 5. studenoga 2025. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Damira Bakića, Sandru Benčić, Radu Borić, Ivanu Kekin, Jelenu Miloš, Dubravku Novak, Draženku Polović, Dušicu Radojčić, Uršu Raukar-Gamulin i Marina Živkovića, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

Hrvatski sabor
Klub zastupnika Možemo!

Zagreb, 05. studenog 2025.

Hs**NP*021-03/25-06/21*6533-21-25-1**Hs

HRVATSKI SABOR	
05-11-2025	
021-03/25-06/21	65
6533-21-25-1	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog poslovnika o dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18. i 53/20), podnosim Prijedlog Poslovnika o dopunama Poslovnika Hrvatskog sabora.

Navedeni Prijedlog u Hrvatskom saboru obrazložit će zastupnice i zastupnici Kluba zastupnika Možemo!; g. Damir Bakić, gđa Sandra Benčić, gđa Rada Borić, gđa Ivana Kekin, gđa Jelena Miloš, gđa Dubravka Novak, gđa Draženka Polović, gđa Dušica Radojčić, gđa Urša Raukar-Gamulin i g. Marin Živković.

Klub zastupnika Možemo!

Sandra Benčić

Klub zastupnika Možemo!

PRIJEDLOG POSLOVNIKA O DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

Studen 2025.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE POSLOVNIKA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Poslovnika sadržana je u odredbi članka 80. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI POSLOVNIKOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM POSLOVNIKA PROISTEĆI

Od srpnja 2025. godine u Saboru gotovo svakodnevno svjedočimo promoviranju simbola ustaškog režima, odnosno simboli Nezavisne države Hrvatske, i to najčešće korištenjem od strane pojedinih zastupnika poklič „Za dom spremni“. Da se nesumnjivo radi o pokliču koji je neustavan utvrdio je Ustavni sud u nekoliko svojih odluka, a citirat ćemo priopćenje suda iz 2020. godine koji to rezimira u jednostavnom zaključku: „U odnosu na pozdrav „Za dom, spremni“, Ustavni sud je u nekoliko svojih odluka izrazio jasno stajalište da je riječ o ustaškom pozdravu Nezavisne države Hrvatske te da taj pozdrav nije u skladu s Ustavom Republike Hrvatske.“

Mada je prije postojala praksa sankcioniranja zastupnika za isticanje ili pronošanje simbola NDH, uključujući ZDS, u posljednjih nekoliko mjeseci Predsjednik Sabora ne izriče sankcije za navedeni pozdrav, pozivajući se na tzv. dvostruku konotaciju navedenog pozdrava. „Dvostruka konotacija“ pojam je koji pojedini političari rabe referirajući se na Vijeće za suočavanje s posljedicama vladavine nedemokratskih režima u Dokumentu dijaloga: temeljna polazišta i preporuke o posebnom normativnom uređenju simbola, znakovlja i drugih obilježja totalitarnih režima i pokreta. Sam dokument o nedozvoljenim simbolima i blanketnim zabranama kaže sljedeće:

„...posebne blanketne zabrane smjele bi biti usmjerene samo na jednoznačenjska sporna obilježja koja se identificiraju s idejama totalitarizma, pa su sama po sebi njihovi noseći simboli. Samo bi se takva prima facie sporna obilježja mržnje smjela podvesti pod poseban režim blanketnih zabrana. Primjeri takvih prima facie spornih obilježja mržnje su fašistički rimski pozdrav, tzv. Hitlerov pozdrav uz riječi Sieg heil, nacistički znak kukastog križa, nacistički znak "SS", četnička kokarda, ustaško "U", **ustaški pozdravi "Za dom i poglavnika" i "Za dom spremni"**.

Naime i Vijeće prepoznaje ZDS kao obilježje koje je prima facie i jednoznačenjski sporno obilježje totalitarizma za koje se može izreći blanketna zabrana. O tzv. dvostrukoj konotaciji ustaškog pozdrava Vijeće kaže: „Riječ je o pozdravu "Za dom spremni". Uslijed propusta nadležnih tijela, taj se pozdrav već više od četvrt stoljeća de facto i de lege vezuje (i) uz Domovinski rat, što danas u

društvenim raspravama služi (i) kao dokaz da je značenje spornog pozdrava, proizašlo iz ustaškog režima, zbog njegova korištenja u kontekstu pravednog i legitimnog Domovinskog rata i samo postalo višeznačenjsko (pa bi ga zbog toga trebalo izdvojiti i podvesti pod režim višeznačenjskih spornih obilježja). Ta teza nije prihvatljiva jer ne uzima u obzir činjenicu da je i u doba Domovinskog rata taj pozdrav bio suprotan Ustavu, ali je izostala odgovarajuća službena reakcija, pa se danas s tim pozdravom suočavamo kao s datošću.“ Vijeće kaže još da jedino gdje vidi moguću nekažnjivu uporabu tog pozdrava je kod postrojbi koje su te insignije koristile za vrijeme rata u smislu da se one ne moraju micati sa onih predmeta na kojima već otprije postoje, a za pro futuro situacije Vijeće kaže: „buduća dopustivost javne uporabe spornih vojnih insignija morala bi se striktno vezati uz događaje na kojima se, na javnim mjestima (uključujući groblja), odaje poštovanje braniteljima koji su poginuli za Republiku Hrvatsku boreći se pod tim insignijama“. Napominjemo da mišljenja Vijeća nemaju pravnu snagu, a kamoli da bi imala pravnu snagu odluka Ustavnog suda, no navodimo ih jer niti ono što je Vijeće navodilo kao eventualnu mogućnost zakonodavca ne uključuje korištenje ZDS-a na način na koji se to nesmetano i nekažnjivo odvija u Saboru, pri čemu se pojam dvostruke konotacije od strane Predsjednika Sabora, a i nekih zastupnika koristi daleko šire od onoga što je Vijeće predvidjelo kao mogućnosti.

Iz navedenog razloga smatramo nužnim da se nedovosmisleno i jasno propiše Poslovníkom Sabora da se korištenje ZDS-a, kao i drugih nacističkih, fašističkih i ustaških simbola i poklića smatra povredom Poslovnika koje rezultira momentalnim oduzimanjem riječi zastupniku u smislu čl. 240. Poslovnika.

U listopadu je u Saboru na inicijativu dva zastupnička kluba održan okrugli stol o Jasenovcu na kojem su iznošene teze koje predstavljaju ozbiljno umanjivanje žrtava genocida pa i teze koje predstavljaju njegovu negaciju. Time je grubo narušen dignitet Sabora, te je neupitno ovaj okrugli stol predstavljao u mnogome obilježja kaznenog djela Poticanja na nasilje i mržnju te kršenje vrijednosti Ustava RH. Nakon što je parlamentarna oporba, kao i velik dio javnosti, osudila održavanje ovog događaja i prozvala predsjednika Hrvatskog sabora zbog davanja dozvole, iz Ureda predsjednika Hrvatskog sabora stiglo je priopćenje u kojem je navedeno kako „svaki klub zastupnika koji organizira okrugli stol ili neki drugi oblik parlamentarne aktivnosti ima pravo odlučivanja o temi o kojoj želi raspravljati, o sudionicima i drugim pitanjima s time u vezi. U tome im pripada sloboda, ali i odgovornost na koju niti tajnik, niti predsjednik Hrvatskoga sabora ne mogu na bilo koji način utjecati.“ Nadalje, u priopćenju Predsjednik navodi da „kao predsjednik Hrvatskoga sabora, nema "ovlasti" koja bi mu omogućila da zabrani navedeni Okrugli stol, niti ima ulogu cenzora sadržaja rasprava koje organiziraju klubovi zastupnika u Hrvatskom saboru. Tada je naglasio i kako ne može zabranjivati nešto što će u budućnosti biti izgovoreno.“ Također,

predsjednik Hrvatskog sabora rekao je da ne postoji pravno uporište, niti akt temeljem kojeg bi mogao zabraniti neki Okrugli stol.

S obzirom na navedene izjave i činjenicu da trenutni Poslovnik ne predviđa mogućnosti ili alate kojima bi se sankcioniralo sprečavanje širenja nacističke, fašističke i ustaške ideologije i simbolike, te u skladu s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske prevenirao govor mržnje kojim se umanjuju ili negiraju žrtve holokausta i/ili genocida, predlažemo sljedeće dopune Poslovnika Hrvatskog sabora.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE POSLOVNIKA

Za provedbu ovog Poslovnika nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG POSLOVNIKA O DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

Članak 1.

U Poslovniku Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.) u članku 33. dodaje se nova točka koja glasi:

- Ima dužnost i odgovornost štiti dignitet Sabora u svim aspektima njegovog rada, te štiti Ustav i ustavne vrijednosti u radu i djelovanju Sabora i saborskih tijela

Članak 2.

Iza članka 33. dodaje se novi članak 33.a koji glasi:

Predsjednik Sabora može uskratiti odobrenje za aktivnosti koje se odvijaju u Saboru ako bi se tim aktivnostima kršio Ustav RH, vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom, promoviralo nasilje ili mržnju na način na koji je to opisano u članku 240., Poslovnika Sabora.

Dosadašnji članak 33.a, postaje članak 33.b.

Članak 3.

U članku 240. dodaje se stavak 5 koji glasi:

Poticanjem na nasilje i mržnju, te vrijeđanjem vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom smatra se i svako isticanje, promicanje fašističkih, nacističkih i ustaških simbola i pokliča, uključujući poklič Za dom spremni, te vrijeđanje, umanjivanje i poricanje genocida, zločina agresije, zločina protiv čovječnosti ili ratnog zločina.

Članak 4.

Ovaj Poslovnik objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

V . OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA POSLOVNIKA

Uz članak 1.

Ovom odredbom se propisuju dužnosti i odgovornosti Predsjednika Sabora na način da štiti dignitet Sabora u svim aspektima njegovog rada, te štiti Ustav i ustavne vrijednosti u radu i djelovanju Sabora i saborskih tijela.

Uz članak 2.

Ovom odredba propisuje se kada Predsjednik Sabora može uskratiti odobrenje za aktivnosti koje se odvijaju u Saboru; ako te aktivnosti krše Ustav RH, vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom, promoviraju nasilje ili mržnju.

Uz članak 3.

Ova odredba propisuje da se poticanjem na nasilje i mržnju, te vrijeđanjem vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom smatra i svako isticanje, promicanje fašističkih, nacističkih i ustaških simbola i pokliča, uključujući poklič Za dom spremni, te vrijeđanje, umanjivanje i poricanje genocida, zločina agresije, zločina protiv čovječnosti ili ratnog zločina.

Uz članak 4.

Utvrđuje se stupanje Poslovnika na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG POSLOVNIKA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 33.

Predsjednik Sabora:

- predstavlja Sabor
- saziva i predsjedava sjednicama Sabora
- upućuje prijedloge ovlaštenih predlagatelja u propisani postupak
- predlaže dnevni red sjednice Sabora
- brine se o postupku donošenja zakona i drugih akata
- usklađuje rad radnih tijela
- potpisuje zakone i druge akte koje donosi Sabor
- upućuje donesene zakone predsjedniku Republike radi proglašenja

- brine se o odnosima Sabora i Vlade
- supotpisuje rješenje o imenovanju predsjednika Vlade i imenovanju članova Vlade
- prihvaća se pokroviteljstva u svojstvu predsjednika Sabora
- odobrava, vodeći računa o raspoloživim sredstvima, putovanja zastupnika izvan države kad mu je u svojstvu zastupnika poziv upućen od neke državne ili inozemne organizacije
- usklađuje rad stalnih izaslanstava Sabora u međunarodnim parlamentarnim i drugim institucijama
- na prijedlog klubova zastupnika određuje sastav privremenih izaslanstava Sabora u posjetu stranim predstavničkim tijelima i organizacijama, tako da u pravilu odgovaraju stranačkom sastavu Sabora te poštuju odgovarajuću zastupljenost oba spola
- određuje sastav privremenog izaslanstva u slučaju kada je u inozemstvo pozvan kao predsjednik Sabora, poštujući odgovarajuću zastupljenost oba spola
- određuje predstavnike Sabora u svečanim i drugim prigodama, poštujući odgovarajuću zastupljenost oba spola
- na prijedlog tajnika Sabora podnosi zahtjev za osiguranje sredstava za rad Sabora i Stručne službe Sabora
- brine se o zaštiti prava i o ispunjavanju dužnosti zastupnika
- prima prisege izabranih i imenovanih dužnosnika, kada je to određeno zakonom ili ovim Poslovníkom
- obavlja i druge poslove određene Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i ovim Poslovníkom.

Opomena s oduzimanjem riječi

Članak 240.

Zastupniku će se izreći opomena s oduzimanjem riječi ako nastavi postupati protivno članku 238. ovoga Poslovníka zbog čega mu je već izrečena opomena.

Zastupniku koji nastavi postupati protivno odredbi članka 238. podstavka 4. ovoga Poslovníka, predsjedatelj može izreći opomenu s oduzimanjem riječi do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja.

Odluka o stegovnoj mjeri iz stavka 2. ovoga članka je konačna.

Opomena s oduzimanjem riječi izreći će se zastupniku i kada poziva na nasilje ili mržnju, odnosno kada vrijeđa hrvatski narod, vjerske, nacionalne i druge zajednice, spolne, rodne i druge skupine te strane države i međunarodne organizacije i njihove predstavnike.